

ILLEGALE INVOER VAN VLEES, INCLUSIEF BUSHMEAT, AFKOMSTIG VAN VLIEGTUIGPASSAGIERS

Nood aan actieve steun van de luchtvaartsector

Het aantal passagiers in het wereldwijde luchtverkeer groeit jaarlijks (+6,4% in 2018) met een totaal van 8,8 miljard passagiers. In de Europese Unie reizen jaarlijks meer dan een miljard passagiers per vliegtuig, waarvan een derde uit niet-EU-landen. Met het oog op de gezondheid en het behoud van de natuur is het van vitaal belang dat de vervoerssector wordt betrokken bij de bestrijding van de illegale invoer van vlees en bushmeat door passagiers en meer in het algemeen bij de bestrijding van de handel in wilde dieren en planten.

Smokkel van illegale goederen, dieren en planten via de luchtvaartsector

De luchtvaartindustrie neemt ongewild deel aan de toeleveringsketen van illegaal ingevoerde goederen, dieren en planten door passagiers. Passagiers vormen tegenwoordig een belangrijk transportkanaal, bijvoorbeeld voor de handel in wilde dieren en planten, waarbij naar schatting 54% op deze manier wordt gesmokkeld. Het wordt beschouwd als een nieuw fenomeen, aangezien vrachtvervoer van oudsher de belangrijkste vervoerswijze was die door smokkelaars en criminele organisaties werd gebruikt.

Dit is de reden waarom de luchtvervoerssector zich er in mei 2018 toe heeft verbonden om op te treden tegen dergelijke criminaliteit. "Dit is van vitaal belang, aangezien handelaars en risicopassagiers nieuwe vervoerswijzen proberen te benutten voor criminele activiteiten en de steeds grotere aantallen passagiers en de toenemende connectiviteit nieuwe uitdagingen vormen bij het tegengaan van het vervoer van drugs en andere illegale goederen, of het nu gaat om het vervoer van passagiers, bagage, luchtvracht, privévliegtoegen of pakket- en exprezendingen" (vrije vertaald), aldus de Secretaris-generaal van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO). De mondialisering en de veranderende vervoerspatronen in de wereld maken duidelijk dat er mogelijkheden voor actie zijn en vragen om een grotere inzet en betrokkenheid van de luchtvaartindustrie.

Betrokkenheid van de luchtvaartsector bij de bestrijding van illegale handel in wilde dieren en planten

Volgens het VN-Bureau voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC) wordt de illegale handel in wilde dieren en planten erkend als een gespecialiseerd gebied van de georganiseerde misdaad. De waarde ervan wordt geschat op tientallen miljarden Amerikaanse dollars per jaar en staat op de eerste plaats als het gaat om activiteiten die de meeste winst opleveren, naast de mensen-, wapen- en drugshandel. De toegenomen complexiteit en omvang van het probleem vereisen de oprichting van een wereldwijd partnerschap met alle belanghebbenden. Tot nu toe zijn er twee initiatieven genomen met betrekking tot de luchtvaartsector: het Routes Partnership in de VS en de Buckingham Palace Declaration in het VK. De toetreding tot dergelijke initiatieven geeft blijk van een sterk engagement om de illegale handel van in het wild levende dieren en planten op efficiënte wijze terug te dringen door de

krachten te bundelen. Momenteel hebben meer dan 120 stakeholders de Buckingham Palace Declaration ondertekend, waaronder internationale organisaties zoals de World Customs Organization of de International Air Transport Association en meer dan 50 luchtvaartmaatschappijen en luchthavens zoals Heathrow.

Het bijzondere geval van de illegale invoer van vlees en bushmeat door passagiers

Het meeste beschikbare onderzoek naar de illegale invoer van vlees, met inbegrip van bushmeat, is uitgevoerd met betrekking tot vliegtuigpassagiers uit derde landen. Tot op heden zijn er weinig gegevens beschikbaar over luchtvracht, vrachtschepen, post en trein. Uit onderzoek blijkt dat jaarlijks tientallen tonnen bushmeat door passagiers naar de Europese Unie worden gesmokkeld. Wat de studie betreft die in België is uitgevoerd, wordt ervan uitgegaan dat het voornamelijk om persoonlijke consumptie gaat, gezien de kleine hoeveelheden die er over het algemeen mee gemoeid zijn. Bovendien kan door het gebrek aan gegevens en kennis over de gehele toeleveringsketen niet worden vastgesteld of deze smokkel mogelijk deel kan uitmaken van een crimineel georganiseerd netwerk. Het blijft een feit dat de illegale invoer van vlees door passagiers vanuit gezondheids- en conserverings-oogpunt als zeer riskant moet worden beschouwd.

Door de luchtvaartsector aan de passagiers te verstrekken informatie

Volgens Verordening (EG) nr. 206/2009 van de Commissie moeten maatschappijen voor internationaal passagiersvervoer en postdiensten hun klanten voorlichten. De lidstaten moeten jaarlijks aan de Europese Commissie verslag uitbrengen over relevante informatie in verband met de maatregelen die zijn genomen om de op Europees niveau vastgestelde regels bekend te maken en te handhaven. Er is geen specifieke informatie over onbewerkt vlees en over bushmeat wat, vanuit operationeel oogpunt, een obstakel kan vormen voor passagiers om duidelijk te weten wat nu precies verboden is.

Artikel 4: Maatschappijen voor internationaal passagiersvervoer, exploitanten van luchthavens en havens en reisbureaus, alsmede postdiensten vestigen de aandacht van hun klanten op de in deze verordening vastgelegde voorschriften, met name door het verstrekken van de in de bijlagen III en IV vastgelegde informatie, zoals bepaald in artikel 3.

Aanbevelingen

- Samen met de bevoegde overheidsinstanties, zoals de douane, de voedselveiligheidsautoriteiten, de diergezondheidsautoriteiten en de natuurbeschermingsautoriteiten, een coherente informatiecampagne opzetten om passagiers te informeren over de invoer van illegaal vlees via persoonlijke zendingen;

Om hiertoe te komen:

1. Een multidisciplinaire task force oprichten, bestaande uit overheidsinstanties, luchthavens, luchtvaartmaatschappijen en andere relevante belanghebbenden, om een actieplan op te stellen ter bestrijding van de illegale invoer van vlees, waaronder bushmeat;
2. Een bewustmakingscampagne uitwerken voor op de luchthavens en in vliegtuigen met behulp van video's, folders, aankondigingen tijdens de vlucht of andere geschikte instrumenten om de passagiers bewust te maken van de risico's van illegaal vlees voor de menselijke gezondheid, de gezondheid van dieren en het behoud van de natuur;
3. Zorgen voor meer ruimte op de luchthaven voor overheidsinstanties om informatie over levensmiddelen, waaronder vlees, te presenteren, zoals wettelijk vereist door de Europese Unie;

4. De raad geven aan de luchthavens om als facilitator op te treden voor acties die door luchtvaartmaatschappijen moeten worden uitgevoerd, zoals:
 - bij het boeken een link opnemen naar een openbare website waar passagiers geïnformeerd kunnen worden over illegale invoer van vlees en bushmeat;
 - een bericht opnemen over de illegale invoer van vlees en bushmeat in de bevestigingsmail van de vlucht;
 - bij het aan boord gaan, een bewustmakingsaankondiging doen aan passagiers die naar landen vliegen waar vaak bushmeat wordt gegeten;
 - samenwerken met luchthavens in de landen van herkomst en een gezamenlijke bewustmakingscampagne over vlees en bushmeat ontwikkelen voor passagiers die naar de Europese Unie vliegen.
 5. De overheid, met inbegrip van de Europese Commissie, aanmoedigen om naast de officiële affiches van de EU over levensmiddelen ook informatie over bushmeat te verspreiden;
 6. De overheid aanmoedigen om wettelijk te onderzoeken of passagiers de mogelijkheid hebben om vlees in persoonlijke zending tijdens de vlucht aan te geven. De goederen die worden aangegeven, worden op de plaats van binnenkomst gecontroleerd om na te gaan of ze zijn toegestaan in de Europese Unie. Bij overtredingen kan het illegale vlees achtergelaten worden. Een dergelijke invoer zou dan als een onbedoelde onwettige handeling worden beschouwd en de grenscontroleurs zouden slechts een waarschuwing geven;
 7. De overheid aanmoedigen om een sterk signaal af te geven aan de passagiers door in beslag genomen vlees ongeschikt te maken voor menselijke consumptie;
 8. De overheid aanmoedigen om één enkel webportaal te ontwikkelen waar passagiers alle informatie kunnen vinden over goederen, met inbegrip van producten van dierlijke oorsprong, die niet persoonlijk in de Europese Unie mogen worden ingevoerd.
- De grenscontrole instanties op de luchthaven de nodige ruimte en middelen ter beschikking stellen om hun controles uit te voeren en overwegen de toegang tot de luchthaven voor de milieu-inspectiedienst te vergemakkelijken.
 - Formeel participeren in initiatieven ter bestrijding van de handel in wilde dieren en planten, zoals de Buckingham Palace Declaration die onder toezicht van United for wildlife is opgesteld.

Referenties

- Chaber AL., Gaubert P., Green H., Garigliany M., Renault V., Busoni V., Dieudonné M., Saegerman C. 2018. Report on the illegal importation of meat, including bushmeat, seized at Zaventem Airport (2017-2018). Study carried out under the authority of the Federal Public Service for Health, Food Chain Safety and Environment. Belgium.
- Commission regulation (EC) 206/2009 of 5 March 2009 on the introduction into the Community of personal consignments of products of animal origin and amending Regulation (EC) No 136/2004 [2013] OJ L77/27.
- Gittens A. 2019. In the balance: Global air transport demand in 2018 and 2019. International Airport review; accessed 2019 Nov 12. <https://www.internationalairportreview.com>.
- International Air Transport Association. Combatting Illegal Trade in Wildlife; accessed 2019 Nov 12. <https://www.iata.org>.
- International Civil Aviation Organization. 2018. Information paper. Ensuring that airlines and aviation contribute to combatting illegal wildlife trade; accessed 2019 Nov 12. <https://www.icao.int>.
- Meers J. 2018. Illegal Wildlife Trade is Organized Crime, 80 Countries Declare. Organized crime and corruption reporting project; accessed 2019 Nov 16. <https://www.occrp.org>.
- United Nations Office on Drugs and Crime. 2018. UNODC and ICAO sign partnership to strengthen airport security against crime, terrorist threats; accessed 2019 Nov 12. <https://www.unodc.org>.
- United for Wildlife. Transport Task Force; accessed 2019 Nov 16. <https://www.unitedforwildlife.org>.

Deze fiche is één van de zes fiches over de handel in exotische diersoorten. Deze behandelen de illegale invoer van vlees in de Europese Unie (inclusief bushmeat) en de legale en illegale handel in reptielen en amfibieën. Deze fiches zijn opgesteld door de FOD Volksgezondheid samen met een groep van experts. Ze werden verdeeld tijdens de conferentie "Towards a sustainable wildlife trade – One World One Health recommendations" die van 3 tot 4 december 2019 in Brussel werd georganiseerd door de FOD Volksgezondheid en het Belgische biodiversiteitsplatform.

Biodiversiteit.be

federale overheidsdienst
VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

